

Kennisclip Informatieverwerking bij dementie

Jacomine de Lange, lector Transitie in Zorg
www.hr.nl/dementieonderwijs

samen werken aan

betere dementiezorg

door samen te leren

Tot stand gekomen
in het kader van het

Deltaplan Dementie

ZonMw

Kenniscentrum
Zorginnovatie

HOGESCHOOL
ROTTERDAM

Informatieverwerking bij dementie

Voor algemene informatie, zie o.a.

Factsheet Dementie op hr.nl/dementieonderwijs

FACTSHEET DEMENTIE

Kenniscentrum Zorginnovatie

Dr. Jacomine de Lange, Lector Transitie in Zorg, februari 2018

Wat is dementie?

Kenmerkend voor dementie is de stoornis in de informatieverwerking: het opslaan van informatie, het ophalen van informatie uit het geheugen, en een gestoorde herkenning (dit laatste komt doorgaans niet voor bij vasculaire dementie). Daardoor raakt de persoon met dementie ook het overzicht kwijt en wordt het moeilijk te plannen of complexe taken uit te voeren.

De definitie van dementie volgens Scheltens (2015) op basis van McKhann et al. (2011) is als volgt beschreven: Dementie wordt vastgesteld wanneer er cognitieve of gedragsmatige (neuropsychiatrische) symptomen bestaan die:

Wat is dementie?

- ▶ Dementie is een degeneratieve hersenziekte die eindigt in een vegetatief stadium
- ▶ Dementie is een stoornis in de informatieverwerking in de hersenen waardoor iemand steeds meer beperkt wordt in het dagelijks leven en ondersteuning behoeft

Hoe gaat informatieverwerking bij dementie?

1. Nieuwe informatie wordt niet opgeslagen
2. Informatie kan niet goed geselecteerd en verwerkt worden (te veel prikkels)
3. Van opgeslagen informatie wordt het geheugenspoor niet gevonden
4. Informatie wordt niet herkend
5. Informatie wordt anders beleefd: de wereld om je heen, prikkels als bedreigend ervaren

Informatie wordt anders beleefd

Om welke informatie gaat het?

1. Informatie over bv tijd: welke dag is het vandaag? Is het ochtend of middag?
2. Plaats: waar ben ik hier? Is dit mijn kamer?
3. Personen: moet ik die mevrouw kennen?
4. Gebeurtenissen: wat hebt u gedaan op de dagopvang?
5. Voorwerpen: waar moet ik dit mee eten?
6. Woorden: hoe heet dat ook weer?
7. Lichaamssensaties: honger, dorst, warmte, kou, pijn

Welke beperkingen in het dagelijks leven?

1. Wassen: van tandpasta denken dat het dagcrème is
2. Aankleden: kledingstukken niet herkennen
3. Het toilet niet kunnen vinden
4. Koffie gaan zetten en met aardbeien terugkomen
5. Dingen kwijt zijn: sleutels in de koelkast
6. Hobby's: te ingewikkeld, lukt niet meer
7. In contacten: personen niet herkennen, niet op woorden kunnen komen, gesprek niet kunnen volgen
8. Buiten: de weg kwijtraken
9. Niet meer kunnen/mogen autorijden

Bijkomende gevolgen

1. Psychisch: angst, somberheid, apathie, boosheid, onrust, achterdocht
2. Sociaal: terugtrekken, ongepast gedrag, geen interesse in activiteiten
3. Lichamelijk: voedingsstoornis, incontinentie, mobiliteitstoornis
4. Niet kunnen uiten van pijn
5. Onveilige situaties

Verschijnselen: minstens 2 van de volgende stoornissen

1. Geheugenstoornissen
2. Uitvoerende functies: overzicht, planning, complexe taken
3. Visuo-spatiële functies: herkennen van personen, voorwerpen, kledingstukken
4. Taalfuncties: spreken, begrijpen
5. Verandering van persoonlijkheid en gedrag

Er is alleen sprake van dementie wanneer

1. De verschijnselen het dagelijks leven beperken (en de persoon afhankelijk maken van de zorg van anderen) (handelingen, communicatie, contacten)
2. Er duidelijke achteruitgang is ten opzichte van eerder niveau van functioneren
3. Dementie vastgesteld is door anamnese, betrouwbaar onderzoek, testen en heteroanamnese
4. Het geen delier of depressie is

Dementie is complex en vraagt om goed opgeleide professionals

- ▶ Uitdagingen op cognitief, gedragsmatig, psychisch, sociaal, en lichamelijk domein
- ▶ Bij iedere persoon staan andere verschijnselen op de voorgrond, mede afhankelijk van:
 - welk gebied in de hersenen is aangedaan
 - hoe de persoon met dementie en anderen ermee omgaan
 - de levensloop

Boodschap

- ▶ Bij iedere persoon die je voor je hebt, moet je kijken wat het probleem met de informatieverwerking bij die persoon is
- ▶ Je kunt iemand met dementie beter begrijpen als je weet hoe de informatieverwerking bij die persoon verloopt
- ▶ Door goed te observeren en gedrag te analyseren, begrijp je meer van dementie

Kennisclip

Informatieverwerking bij dementie

Jacomine de Lange, lector Transitie in Zorg
www.hr.nl/dementieonderwijs

samen werken aan

betere dementiezorg

door samen te leren

Tot stand gekomen
in het kader van het

Deltaplan Dementie

ZonMw

Kenniscentrum
Zorginnovatie

HOGESCHOOL
ROTTERDAM